

G A Z E T A

de Transilvania.

ANUL

(CU PREANALTA VOIE.)

AL X-LEA.

N^{ro}. 93.

Brashov, 20. Noembrie.

1847.

Артикул политик despre Елвѣдіа.

(Брмаре.)

Din istorie. Mari omeni scrierے istoria a chestiei p̄t̄șint класик. Аѣ се ва vedea p̄t̄șmai o преа скъртъ адм̄аріре пентр̄ чітиторіі жърналелор.

Елвѣдіі, ва попор галлік лъкъіа Елвѣдіа до титуріле романілор, пе каріі ачещіа дї сѣпсер̄ шї парте маре дї романізар̄. Ла 400 ані дѣпъ Хс. се ашезар̄ аколо Алеманіі, попор петдеск, дшї днтисер̄ лімба шї датіеле лор, се аместекар̄ кз попоръ веків. Маї тързіѣ Елвѣдіа кзъ сѣпт франко-галі. Де сѣпт ачещіа еа скъп̄ дн титур̄л непѣтінчошілор зрмашї аї лѣі Карол мареле. Дела 1032 сѣртѣа Елвѣдіеі се лег̄ стріос кз а Церманіеі; днтп̄раціі церманіі о гвѣрна пріо дѣчі локодіторі п̄т̄ș кзт̄р а. 1218. Де ачі днколо Елвѣдіа дѣкзъ ла о старе преа тісер̄; о чеат̄ де домні шї домнішорі о сѣшїіе шї о деспоіе сїекаре дѣпъ ал сѣѣ плак шї кз пѣтереа врадѣлї; чеї маї тарі ера Хавсѣрг; Кіѣрг шї Савоіен. Комѣлігѣділе маї тічі, сѣтене, ор̄шеле, монастірі ера асѣпріте до модѣрі дїверсе; четгѣділе марі се зніа днтре сіне, се аѣтра п̄т̄ș изгѣа кз аршелє, дшї маї кѣп̄тра прівілецізрі дела днтп̄раціі кз вапї греї.

Кзт̄р а. 1300 Елвѣдіа днченѣ а лѣа алт̄ фац̄. Комітеле Рѣдолѣ де Хавсѣрг фѣкѣндѣсе пѣзпмаї днтп̄рат романіо-петдеск, чї шї домн ал дѣкатѣлї Австріеі, дшї днтемеіе шї до Елвѣдіа о пѣтере аѣт̄ де маре, кзт̄ воіоца лѣі тречеа престе тот. Аѣт̄та пѣтмаї, кз Рѣдолѣ шїѣ крѣца пе Елвѣдіані кз маре кѣп̄т̄. Нѣ аша оїѣл сѣѣ Албрехт, каре дндат̄ че аѣкѣ корѣна ла 1298 віт̄нд де тот віпеле фѣкѣт де елвѣдіані татѣлї сѣѣ, черѣ а ле днтрѣна цара кз Австріа. Черкареа са фѣ аѣт̄ маї зшѣр̄, кз кзт̄ аѣа кѣтѣна фортѣреце шї монастірі до сіпѣл Елвѣдіеі, де знде пріо кѣоітаніі сѣї дї пѣтѣа атака орі кѣнд воіе. Елвѣдіаніі сѣферір̄ мѣлте п̄т̄ș ла а. 1307, кѣнд ла 7. Ноемвр. фрѣнташіі лор се адѣнар̄ до плаїѣл Rütli лъогъ зп лѣѣ маре, копѣлатар̄ кѣт ар пѣтѣа скѣпа де претенсііле днтп̄ратѣлї; іар до 1. Іан. 1308 алѣгар̄ пе гвѣрнаторіі даці до сіл шї рѣнар̄ фортѣределе днтп̄ратѣлї. Ачѣаста е епоха ерѣлї Вілхелм Телл. Капѣпеле Ціріх, Берн,

Брі, Швід, Бургвалден жѣкар̄ асѣдат̄ челе маї днсептате роле. Еарік VII зрмашѣ лѣі Албрехт рекѣноскѣ лібертатеа шї днтп̄рі дрѣпѣріле елвѣдіанілор. Днсѣ ачѣаст̄ рекѣнощере дѣпъ сѣпрітѣл ачелор веа-кзрі днѣ де азі пе тѣне. Дѣѣ сѣтѣ ані маї аѣзр̄ елвѣдіаніі а сѣпріжоні лѣпте крѣпчеле шї сѣпѣрѣсе пентр̄ лібертатеа лор; о тѣлѣ де ѣтѣні се тѣсѣра адесѣорі кз пѣтеріле днтрегѣлї імперіѣ. До Ноемвр. 1305 елвѣдіаніі днвїсер̄ ла Моргартен. До 9. Іѣліе 1386 ла Сѣтпах знде кзъ мареле ероѣ Арнолд, до 9. Апр. 1389 ла Нефелс репартар̄ трітѣзрі стрѣлѣчїте; до 1422 шї 1444 фѣсер̄ еї вѣтѣді кѣп̄літ. (Пе аѣтѣчі дѣріле пѣстре се лѣпта кз Тѣрчіі шї днтре сіне). До а. 1476 елвѣдіаніі амеріндѣді кз жѣг асѣр̄ де Карол дн Бѣргѣндіа, скѣсер̄ до кѣп̄тѣл сѣпѣлї 34 тїі, кз каре вѣтѣр̄ 60 тїі дѣшмані до треї лѣвїрі; ла Грансон, Мѣртен шї Нансі, депредѣнд тѣтѣ кастреле (таѣра) вѣргѣндіче. Аѣт̄та порѣчїре а Елвѣдіеі знілі пе дѣшманіі шї дї кѣшїг̄ аліаці. Тотѣш днтп̄ратѣл Максіміліан I. воїнд а зні маї страѣне пѣрѣіле Церманіеі, проѣок̄ пе тогї васаліі ла о копѣдераціе регѣлат̄, ла о сѣпѣтере маї сеѣвер̄; днтре васаліі пѣтѣр̄ шї пе Елвѣдіа. Чї ачѣаста респїнсе кз тѣріе тѣтѣ проѣокѣділе шї днвїетѣреле. Днтп̄ратѣл пѣкѣжїт ла а. 1498 се скѣл̄ асѣпр̄ле кз тѣтѣ арматѣ монархіеі, лѣвїндї дн тѣтѣ лѣтѣреде дѣрѣдеї лор. Елвѣдіаніі де шї стріпторадї днфрїкошат, рѣтасер̄ віпгѣторі до шесе лѣвїрі фѣрїсе. Пачѣа се днкеіе ла 22. Сѣпт. 1499 до Басел, пріо кареа лібертатеа Елвѣдіеі се рекѣноскѣ дн поѣ, шї п̄т̄șнтѣл лор фѣ скѣпат шї скѣтїт де орї че сѣпѣтере кзт̄р імперіѣ, саѣ кзт̄р орї каре алт̄ потѣтатор.

Дела ачеле лѣпте крѣпчеле кз Масіміліан се днчѣне історіа аѣѣѣратѣі лібертѣді а Елвѣдіеі. Кз аѣт̄та сѣпѣе дшї кѣп̄лар̄ ачѣї мѣлтеі лібертатеа лор! Де ачі днколо еї пѣтѣр̄ фї мѣлт маї сігѣрі до ачѣа дѣрѣд̄, до сіпѣл кѣреї пѣтмаї пе ла треї лѣкѣрі погї дѣче арматѣ маї марі. Елвѣдіа пѣзпмаї пріо пѣсѣтѣнеа са фїреѣе мѣлѣтѣс̄ шї делѣс̄, чї шї пріо вравѣра патріоцілор сѣї аѣнсе ла зп днсепнат ранг політік, дн каре пѣтмаї пріо віна са пѣтѣа рекѣдеа. Еа се фѣкѣ пѣтѣл де тіжлѣк днтре Італіа, Франца шї Церманіа, де каре тре-

TRANSLVANIA.

всѣа съ се интересеже тѣтъ Европа, ка пѣ кѣтва съ дѣвѣе сѣнсъ ла вѣрѣнѣа дѣн ачеле треі статѣри; кѣчи орі каре дѣн еле ар авѣа Елвѣдіа, дѣн ачест пѣнт таре ар фі дѣн старе а десе челе маі перікѣлѣсе планѣри де кѣ черіре ші свѣжѣгаре. Де ачі есте, кѣ лівертатеа Елвѣдіеі фѣ апѣратъ ші манѣдіпѣтъ токѣа ші пріп ривалітатеа вѣчінілор, фѣрѣ воіа лор. Еа тогодатъ се фѣкѣ скѣт апѣрѣторіѣ пѣнтрѣ лівертатеа Европѣі дѣн треі. — Дела 1513 пѣнѣ ла 1798 репѣвліка дѣн конфѣдерациа са ера компѣсъ пѣмаі дѣн 13. кантѣне, іар чѣделалте дѣнѣтрѣ се пѣмаі пѣмаі вѣнте (вѣнѣ ѓрѣ ка Кроаціа кѣ Ъога ріа ш. а. ш. а.), ера ші кѣтѣва локѣрі кѣ рат іѣвѣцѣді, парте таре кѣпрінсе дела арістократіі алавогаді дѣн ачѣі тѣгоді, пѣстрате дѣнѣ тот дѣн стареа де іѣвѣцѣе, де ші тѣлт маі вѣнѣрѣ, фѣнд скѣтѣте де аспрѣлі, ліпсѣте пѣмаі де дрепѣтрѣ політѣе.

Дела 1500 елвѣдіані се вѣтѣрѣ ші кѣ францозі, стрѣвѣтѣнд дѣн дѣра лор пѣнѣ ла Діжон, дѣкѣт ачѣдіа кѣтѣпѣрѣрѣ пачѣа дела елвѣдіані кѣ сѣтѣе тарі де вані. — Де ачі дѣколо трѣѣа ші вѣрѣвѣра остѣшаскѣ а елвѣдіанілор довѣндісе вѣ репѣтѣе атѣт де таре, кѣт доміторіі вѣчіні дѣші дѣнеа порѣчіре а лѣа дѣн солдѣл лор остѣші дѣн Елвѣдіа ші аі кондѣче дѣн контра дѣшманѣлѣі. Датіна ачѣаста дѣне пѣнѣ дѣн зѣа де асѣзі, кѣнд неаполітанѣл, папа ш. а. тот маі аѣ дѣн cold баталіѣне де елвѣдіані. Мѣлді жѣдекарѣ дѣн ачѣст пѣнт де вѣдѣре фѣрте аспрѣ не елвѣдіані, зѣкѣндѣле, кѣ еі пѣнтрѣ вані ар фі дѣн старе а се лѣпта асѣзі дѣн ѓстеа лѣі Міхаіл арханѣлѣл, тѣне дѣн а лѣі Белзѣвѣ. Мораліціі дѣн прівінѣда ачѣаста вор фі а вѣнд дрепѣтате; чі політѣка ші інтереселе а чѣлор тімпѣрі череа, ка дѣнѣ че ачѣі тѣпѣтѣні пѣ се маі вѣтѣе кѣ вѣчіні, сѣ аівѣ то тѣш депріндѣре дѣн арте чѣл пѣдѣн ка остѣші пѣтѣді. Апоі каре пѣціе пѣші авѣа не ачеле тімпѣрі сѣтѣе де фіі аі сѣі дѣн солдѣл стрѣіне ші преа де тѣлѣте орі дѣн солдѣл вѣнор тірані аѣврісіці. Че е дрепѣт, ачѣл рат де кѣшѣг дѣн алѣт парте ле ші стріка елвѣдіанілор; кѣчи адікѣ не лѣтѣвѣра вѣрѣвѣцілор лор преа дѣн фѣчѣа атѣрпѣторі дела пѣнга дѣсподілор стрѣіні.

Дела 1525 пѣнѣ ла 1553 Елвѣдіа фѣ тѣлт сѣшѣіетѣ де тѣрѣвѣрѣіле філор сѣі пріп греаѣа дѣнѣрѣкѣре ескѣтѣ дѣнѣре чѣтѣді ші сѣте. Тот дѣн ачѣстѣ тімпѣрі вѣде ші епоха реформациі лѣі Лѣтер. Ачѣаста тішкѣ ші кѣтрѣмѣрѣ репѣвліка пѣнѣ тѣрзіѣ кѣтрѣ вѣакѣл ал 18леа, іар пѣнѣ ла а. 1540 се вѣрсѣ ші сѣнѣе. Дѣн Ціріх се скѣласе Цвінглісе, дѣн Басел Еколатпадісе, дѣн Берн Холлер ші Мансел, дѣн Цѣнева Фарел ші францозѣл Калвін, тот реформаторі кѣ вѣзѣ таре, каріі трасѣрѣ дѣн оартеші чѣл пѣдѣн 1/2 дѣн локѣиторі, маі тѣрзіѣ ші маі тѣлді. — Дѣнѣ тімпѣрі Елвѣдіа авѣ пачѣ преа пѣдѣн прѣкѣрѣмѣтѣ пѣнѣ ла револѣціа францозаскѣ, адікѣ пѣнѣ ла 1798.

(Ва вѣта дѣн історіа маі пѣнѣ.)

Кѣлж, 27. Ноѣмвріе. Кѣпітала Трансѣлваніеі дѣнѣрѣкѣ дѣн зѣлеле ачѣстѣеа о фѣдѣ серѣвѣторѣаскѣ дѣн прічічіна сѣсіреі вѣзі ѓспѣ стрѣлѣчѣт ші преа іѣвѣт де тоді. Ачѣла фѣ есел. са D. канчѣл. де кѣрте, в. С. Іѣжѣка, каре пѣтрекѣнд ачі кѣтѣва зѣле пріімі чѣле маі сінчѣре компліментѣе де о іѣвѣре ші реверіандѣ каре не дрепѣт о мерітѣ. Тѣтѣ дѣрегѣторііле вѣсерічѣді, мілітаре ші чѣвіле се дѣнѣтрекѣрѣ дѣнѣрѣ аі тріміте депѣтадіі алесе спре ал фѣрічіта ші аі сѣнѣе кѣрат, кѣ ре сѣлтатѣл чѣл вѣн ал лѣкѣрѣрілор дѣетале де кѣрѣнд дѣкѣетѣе, парте таре се скрѣіе пѣмаі неовосітеі сѣле дѣнѣрепѣрі ла дѣналѣл трон. Дѣшнѣкѣ дѣн 21. але ачѣстѣеіа есел. са D. гѣвернаторѣл дѣн дѣде вѣн прѣнѣзѣ стрѣлѣчѣт, ла каре фѣсерѣ інѣтаді гѣверніѣл дѣнѣрег ші дѣн класа мілітарѣ чѣі маі де кѣпѣтѣне, асѣмѣнеа ші алді дѣрегѣторі де не ла жѣдеде, каріі дѣкѣ вѣпѣрѣ спре а фѣче D. канчѣларіѣ кѣзѣта дѣкѣіѣчѣіе. Іар тарді дѣн 23. есел. са D. епіскопѣл р. католік, Ніколае Кѣвач де Тѣшнад дѣн дѣде алт прѣнѣзѣ тѣрѣдѣ. Жоі дѣн 25. Ноѣмвріе еселендіа са D. канчѣларіѣ се редѣнѣторѣсе ла пѣлтѣл сѣі пост, пѣтрекѣт де чѣле маі фѣрвінѣді ѣрѣрі пѣнтрѣ фѣрічітаі ші дѣделѣвога вѣіагѣ.

Цѣнеросітате рѣрѣ. Есел. са фѣстѣл тѣсѣврѣріѣ ал Трансѣлваніеі, конѣтеле Adam Pedeі дѣрѣі дѣн зѣлеле ачѣстѣе 17,280 фіоріні дѣн валѣрѣа в., жѣшѣтѣте пѣнтрѣ вѣсеріка ев. реформатѣ дѣн Кѣлж, іар чѣелалѣтѣ жѣшѣтѣте пѣнтрѣ каса де лѣкѣрѣре чѣе се аѣлѣ аколо дѣн чѣтѣтеа веке, дѣн каре дѣнѣ 2000 сѣнт а се фолосі пѣнтрѣ дѣнѣрѣсѣдѣреа алеіѣлѣі де пріѣвлѣре. Іатѣ, кѣн се адѣнѣ о конѣрѣ дѣн чѣрѣі, вѣнде фѣрїі пѣ о сѣпѣ ші рѣціна пѣ о стрікѣ!

М. Вашархѣлѣ. Дѣн 20. Ноѣмвріе трѣкѣ дѣн вѣіагѣ D. Франчѣск Боер де Берівоіѣ, вѣл дѣн асѣсоріі тѣвлѣі крѣіѣшѣі дѣн вѣжѣстрѣ де 85 ані. Ачѣстѣ вѣрѣват серѣі пѣтріеі сѣле дела 1783 маі дѣнѣі ка лѣітенѣнт дѣнѣрѣо трѣпѣ де волонтері вѣдѣнѣторі сѣнт фратѣсѣѣ Andreі Боер; пѣціі дѣнѣ ачѣеа ка канѣеліст ла дістріктѣл Фѣгѣрѣашѣлѣі, а поі ка гѣрдіст атѣт сѣнт Іосіф дѣнѣрѣатѣл, кѣт ші сѣнт Леополд II., не каре дѣн пѣтрекѣ ші ла Франкѣвѣрт кѣ окасіа дѣкорѣпѣрїі, іар дела 1796 дѣкѣче адѣкѣ де 51 ані дѣнѣ некѣрѣмѣт постѣрі трѣпѣтате ла тѣ. вѣла реѣеаскѣ.

— Ла Фѣлеак лѣнѣгѣ Кѣлж се аѣлѣ вѣн от вѣіс. — Ла Кѣлж дѣнѣрѣо грѣдѣнѣ вѣгіторіѣл вѣілор токѣ дѣн кан кѣ о сѣкѣре не вѣн от вѣтрѣн, дѣн кѣт рѣтѣсе шорт. —

М. és J. дѣн 28. Ноѣмвріе іар се пѣлѣнѣе аспрѣ ліѣвѣлор пѣстрѣ діпломатічѣе, каре, дѣнѣ зѣса лѣі, не вѣіторіѣ вор фі треі: магіара, латіна ші цѣрманѣ.

BUNGARIA.

Пѣжон. Дѣнѣ зѣлеле шѣдѣнѣе чѣрѣларѣ дѣн 19. Ноѣмвр. се дѣнѣ а 5 шѣдѣнѣѣ

деталъ а депутадор. Din ачешаш ениръ, треі репрезентаціі: 1) Се черъ а се стави орешкаре свенпире але мерителор рѣшосатъ лѣі палатин; 2) палатина е рѣгат а мѣжлоці жѣрналелор зп кѣма маі марг ші маі ливер, скѣтит де атьтеа ченсѣрѣі; 3) да кѣса з пѣі жѣрнал детал. Асѣпра репрезентаціеі din зрѣтъ се дѣчѣсе о дѣпѣтъ а партидеі консервативе кѣ опосіція; партидеме се мѣсвраръ дп лѣпта лор парламентаръ, ші — опосіція рѣмѣсе дѣвѣгѣторѣ; чі вѣмаі кѣ д б ъ воторѣ. —

ГАЛЦІА.

Дела хотаръ, 15 Ноемврие. Се адевері кѣ дп 4, але ачестеіа сеара пе ла 8 оре домѣл Zaiionkovski, консіліаріс де апелацие ші президент ла тѣвѣналл крѣмпал, воінд а мерѣе а касъ дела канцеларіе дп Кракаѣ, дші лѣѣ кѣ сіне зп сервиторіс вѣтрѣн ка съ л петреакъ. Кѣнд трекѣрѣ прпн вѣдѣа лѣі Іоан, ісе алытѣраръ доі омені дѣтѣрѣкаці дп вестментѣ четъдене, дптре каре зѣл дп мѣвѣтъа кѣнд дп дѣтѣрѣѣ де съвѣтате, дп ші трасе зп олѣмъ прпн тѣмпле, дп кѣт консіліаріѣл ші кѣзъ морт ла пѣтъот. Крѣмпаліи скѣнаръ кѣ фѣга, ажѣтаці преа мѣлт де дѣтѣперекѣл понціі. Фапта ачешаста прічѣнѣі о петѣлѣзмѣре овѣшаскѣ.

Chronică străină.

Елвѣдіа. Берн, 16. Ноемврие. Армата челор 7 кантоне католичѣ сѣнт команда генералѣлѣі Salis-Soglio, дѣпъ кѣм арѣтарѣш ші аалъ датъ, стѣ дпн 50,000 осташі ші кѣтева тѣвѣрѣі марі, іар а челор 12 кантоне ливерале сѣнт манѣвѣчереа генералѣлѣі Dufour дпн 120,000 кѣ о артилеріе че пѣтѣрѣ апроне ла 130 тѣвѣрѣі. Ачесте дѣѣ армате, дѣпъ кѣм пе аратъ вѣлетѣнѣл офіціал, дела 10. Ноемврие дп кѣче, дѣчепѣрѣ а се апропѣеа. Nime пѣ се дѣдоіа, кѣ генералѣлѣі Dufour дпн локалітѣдѣме католичлор дші ва дѣсепна кѣ маі маре лѣаре амінте Фраівѣргѣл ші Лѣцерѣл. Конпріонѣнд ел ачестеа дѣѣ локѣрѣі тарі, дші ва сожогі операціа ка дѣкеіетъ. Дѣчѣ съ ведем кѣм аѣ зрѣмат лѣкрѣрѣле пѣпъ дп зѣоа стѣс пѣмѣтъ. Дп 10. 11 ші 12. пѣмѣтъл генерал дші тот конченѣтрѣ трѣне кѣтре четатеа Фраівѣргѣ. Дп ачешаші зѣ ел се афла лѣнѣгъ порціме ачелѣі четъдѣі. Маі пѣнтѣ дѣсѣ де а дѣтѣрѣпріаде чѣна, дѣпъ датѣаа мѣлігаръ, словозі кѣтре ошѣреа са зрѣтѣторѣа прокіемаре: „Осташі елвѣдені, іатъ кѣ пе афлѣм дѣпѣнтѣа порцілор дѣштанлор вошрѣі. Еі вор ресѣоіѣл. Бѣне; акѣм дѣсѣ вор ведеа еі че ва съ зѣкъ а се дѣмпротѣі ла хотѣрѣрѣа соатѣлѣі челѣі маре, акѣм вор веде еі че ва съ зѣкъ, а ші вате жок де баталіонѣме вѣстрѣ. Солдацілор! воі тоці съатѣдѣ дѣтѣрѣнціі сѣнт зп стѣндард, тоці дар аведѣі а вѣ лѣпта пѣнѣтрѣ пѣзіреа лецілор ші а пѣтерлор дѣтѣторѣ де леці, воі аведѣі а вѣ лѣпта пѣнѣтрѣ дѣрѣтѣрѣле вѣстрѣ репѣвѣліканѣ. Еѣ ле ацент тоѣе ачешаші дела кѣражѣл ші дела сѣпѣперѣа вѣстрѣ; тоатъ спѣранѣа теа се разѣмъ дп вѣрѣвѣдіа вѣстрѣ. Патріа ші вѣиторіѣл еі се афлѣ дп мѣнѣме вѣстрѣ; воі о ведѣі апѣра прпн вѣрѣвѣдіа вѣстрѣ ші ведѣі да тотодатъ ші довадѣ ла лѣме, кѣмкѣ пѣс ваці аѣтѣт дела глоріа стрѣвѣнлор вошрѣі. Трѣмѣѣл вѣ аѣдеанѣтъ; арѣтаціѣвѣ вѣреднѣі де ел прпн модѣл кѣ карѣ л дѣтѣрѣвѣнѣаціі. Кѣрѣаціі пе чеі дѣвѣнѣшѣі, арѣтаціѣвѣ пе атьта де оменѣшѣі, пе кѣт сътѣтеці де вѣравѣі. Осташі! еѣ дп ачешаші зѣ маре мѣ дѣкред дп вѣрѣвѣдіа вѣстрѣ, дѣкредѣціѣвѣ ші воі дп мѣне; аскѣлатѣці де гласѣл повѣдѣвѣиторілор вошрѣі, зрѣмаціі пѣлда лор, кѣчѣ еі вор прѣмерѣе дѣпѣнтѣа вѣстрѣ пе калѣа даторіеі ші а опѣреі.“ Дп зѣоа зрѣтѣторѣе пѣмѣтъл генерал словозі о аалъ прокіемаре кѣтре гѣвернѣіа ачелѣі четъдѣі, дп карѣа дѣ постѣще, ка де вѣпъ воіе съ се сѣпѣіе ла хотѣрѣрѣле соатѣлѣі челѣі маре ші съ пѣацентѣ дѣнѣвѣлѣкарѣ арматъ. Гѣвернѣіа дела Фраівѣргѣ дші черѣ зп термін де прѣкѣдетаре пѣпъ дп зѣоа зрѣтѣторѣе, маі алес кѣ ведеа, кѣмкѣ дѣпѣнтѣа порцілор четъдѣі се афлѣ о арматъ маі маре де 25,000 кѣ о артилеріе де 70 тѣвѣрѣі де чѣле маі марі. Черѣреа лѣ се дѣмпліні, дѣтѣрѣа чеша армата ливераллор се ашѣзѣ дп лѣнѣше дп прѣціѣрѣл четъдѣі. Дп зѣоа зрѣтѣторѣе пе ла 6½ оре се івѣрѣ депѣтаціі четъдѣі кѣ хотѣрѣрѣа гѣвернѣіа лѣі каре конпріндеа, кѣ Фраівѣргѣл ші дѣтѣрѣг дѣвѣтъл се сѣпѣне ла хотѣрѣрѣле соатѣлѣі челѣі маре, дші десѣнѣндеазъ армата, десартѣ солдаціі ші пе дѣраніі, каріі дѣ а вѣа дѣпѣвѣтрѣл четъдѣі, дѣ трѣмѣте пе ла басѣле лор; декларѣнд тот одатъ кѣ пѣпъ ла аміаці четатеа ва фѣі десартѣ де солдаціі, дп кѣт съ пѣтѣ іотра генералѣлѣ кѣ мѣліціа са, сѣнт кондіціе, ка съ се пѣзіаскѣ сігѣрѣтарѣа персоналъ ші а аверлор ші съ се пѣстрѣзе рѣндѣл чѣл вѣп. Астѣелѣіс іатрѣ генералѣлѣ Dufour дѣпъ прѣпѣл дп четате, фѣрѣ а словозі мѣкар зп глѣнѣѣ. Кондіціме маі де апроне сѣнт каре аѣ капѣтѣлат ачешаші четате сѣнт зрѣтѣторѣеле: Гѣвернѣіа дела Фраівѣргѣ се дѣдатѣреазъ формал а се лѣса де конфѣдерациа челор 7 кантоне католичѣ, ші а словозі фѣрѣ дѣтѣрѣзіере тоѣе ошѣреа. Трѣпѣле арматеі ливерале се ашѣазъ дп Фраівѣргѣ дѣкѣ дп ачешаші зѣ ші конпрінд фортѣреаца, порціме ші мѣжлокѣл еі. Четатеа се дѣдатѣреазъ а да трѣвѣнѣчѣостѣл пѣтрѣшѣот ла осташі дѣвѣнѣгѣторі потрѣвѣіт кѣ регѣламентѣл репѣвѣліканѣ. Гѣвернѣіа дела Фраівѣргѣ ва словозі мѣліціа фѣрѣ дѣтѣрѣзіере. Армѣле че се дѣвѣзѣрѣт дѣранлор де прпн дѣвѣт, се вор адѣна тоѣе ші се вор дѣпѣне пѣшѣратѣ дп арсенал, фѣкѣндѣсе тотодатъ ші зп інвентаріѣ, каре се ва да дп шѣна генералѣлѣі Dufour. Трѣпѣле ливерале вор кѣпрінде тоѣе постѣрѣме, вор да гаранѣдіе пѣнѣтрѣ пѣстрѣреа лѣнѣціеі овѣдѣшѣі ші пѣзіреа рѣндѣлѣі вѣп. Ачешаші акт фѣкѣт дп дѣѣ есѣмпларѣ се сѣпѣскрѣсе ші се дѣдѣ ла ашѣндѣѣ пѣрѣдѣме дѣкѣ дп 14. Ноемв. Дѣпъ че генералѣлѣ Dufour дші орѣндѣзі ачѣ трѣпѣле пѣнѣтрѣ назъ, ворпѣ кѣ чѣвалатъ ѣсте кѣтре ал доіле пѣнт де операціе, каре есте

четатеа Ладери кь посидіа еі чеа таре. Ня е нічї о ладіоалъ, кь ачі де шїл ва сілі посидіа локвалї а словозї кьтева тьврї, ел дьсць тот ва ладїоце. Мьлді лї афлъ вїпъ, кь тьмьл преа дьчет шї прїп ачеаста фаче партїдеї сале спесе фьрте греле, кьчі дьпъ о калкьларе апропїеторе 120,000 осташі лд дїп пе зі маї ла 100,000 фїорїні; ел дьсць зіче, кь вреа а арьта ла льме, кьткь пь лїбералїї сьнт прїчіна ачестї ресвоїс, чї католїчїї.

Ан фост арьтат дн алт пьтър, кь четатеа Фраїсвргьл се афла арматъ пьлъ шї сьнт пьтьот кь праф де пьшкь, дн кьт дьпъ планъл че се фькьсе, ера сь арьче дн аер пе ладїнгьторї токма дн мїнвтъл, кьнд с'ар фї вькьрат еї де ладїоцере. Дьсць дешентъл ценерал афлънд деспре ачеаста, ащ адьнат мьлдіме де семей шї де копїї дїп прїдївръл четьдїї шї пе ачедїя лї трїмісе дн пайнте, ка де кьтва с'ар дьчерка чеї дькїшї а се фолосї де ачеа армъ дїеволеаскь, атьчї сь шї стрїче маї дьтѣ шїешї. Ачестъ тьсврь нїмїчї тот планъл. —

Берн, 17. Ноємврие. Ценералъ лїбералїмор Цїглер ащ шї трекьт кь 6 баталїоне дн дївтъл Ладернълї копїюлнд мьнтеле дела Шонгаф. Кь тоте ачестеа ноте кь вор трече дькь кьтева зіле, пьлъ кьнд ценералъ командант Dufour концентрьндшїї тоте трьпеле, се ва аькка де комбатереа ачестї оранш, каре дьпъ кьм зісерьт, аре дела патъръ о посидїе фьрте дндемьнатїкь пентръ апьраре, пе льпгъ ачестеа ценералъ командант аре де прїнчїп а пь се аькка де лькрь пьлъ пь се дькредїоцазъ, кьткь аре де треї орї атьтеа трьпе, кьте сьнт дн дїспосїдїа дьшманълї; ел пьшеде дьчет, ка кь атьта сьї фїе маї сїгьрь ладїоцереа.

Басел, 15. Ноємврие. Ерї трекьрь пе ачі ка врео 80 де тїнерї дїп Франца че се афла ла дьвьдетарь дн колецїл іесвїділор дела Фраїсврг, редотрокьндъсе ла патріа лор.

Италїа. Рома, 10. Ноємвр. О алтъ реформъ преадорїтъ де тодї аре сь се пьїе дн скьрт тїмп дн лькьраре, ачеша ва фї дн прївїнда лїбертьдїї де теаск. Спре скопъл ачестеа се деншїї о комїсіе дїп чеї маї алешї вьрвадї сьнт прешедїнда фашмосьлї Амїчївї. „Нїмїк дн контра релїціей шї а моралїтьдїї, їар авьзвріле полїтіче тоте пе фадъ“; ачесте сьнт прїнчїпеле пе львгъ каре се дьварт сьтвїрїле.

Неапол, 9. Ноємвр. Дн 6. але ачестеїа се ашезї трьпъл лї Бресон дн вїсерїка сф. Катарїне. Коръл дїпломатїк се афла фадъ, дьсць пь дн зпїформ, чї пьмаї дн вестїмїте пегре чївїле. Дьпъ севьршїрїеа черїмонїлор трьпъл ремасе аколо дн сїкрїв, пьлъ кьнд шїїне орї поїтъне се ва пьне пе зп вапор шї се ва трїміте ла Франца.

Дела Флорендїа се скріе, кь локвїторїї ар фї фьрте дьтърътадї пентръ копїндереа орашълї Фївїдано дн кьт пе ачі ар фї сь

їсвтеаскь о рескоалъ. Дьтър'ачеша тареле прїнчїпе де Тоскана словозї дн 10. зп дькрет, дн кар сьтвїеше локвїторїлор рьвдаре шї лїнїдїре, зікьнд кь де пь се вор мьлдітїї кь пьшїрїле гьвернълї шї се вор словозї ла врео дьтърпрїндере прїнїтъ, рьтл се ва маї тьрї. — Фївїдано се афлъ атьзї дн депїна сьтпъїре а прїнчїпелъї де Modena.

Франца. Парїс, 15. Ноємвр. Мїнїстръл Гїзот авъ дн зімеле ачестеа маї мьлте копворьрїї кь солїї Австрїей шї аї Брїтанїей дн прївїнда модълїї де а дьпъчїзїї пе рескьладїї елвекїанї. Се зіче кь ачесте треї пьтерї ар фї гата а мїжлочї ла Рома, ка сь еасъ іесвїдїї дїп тоатъ Елвекїа, пьмаї ка атьчї сь се дьтродькь о паче фаворавїлъ пентръ статъл католїк. (Жьрн. фр.)

Рьсїа. Шїрїле челе маї поав офїціале деспре „колеръ“ сьнт дьтрїстьтоаре. Дьпъ кьм арьтарьт маї пайнте, боала ачестеа се дьтїнесесе спре Москва, акьт афлът, кь пь пьмаї ла Москва тор оаменїї де зіка епїдемїе, чї еа ащ стрьбьтат шї дн Санкт. Петерсврг. (Жьрн. рьс.)

Din Bzda.

Сарчїна а VI-а Шїнкаїанъ пайнте де фьгьдїтъл термїн маї кь о льпъ, сьтїлъ де сьвт теаск, шї дн зімеле ачестеа се дьтпрьдїї, дьсць пьмаї дьтрь чеї че адмїнїстрарь компетїнделе вьрвьтеше. Дьпъ ачестеа се ва тїпърї дьпъртъшїрїеа а 2-а а лесїкопълї вїсерїческ, шї ачестеа акьта дьпъ че се аласьрь пренътърандїї чеї статорнїчї, тот аша алтернатїм ва терце; — шї де ачі сьнт пофїгїдї Домнї кьлегьторї пентръ де а трїміте кьїстеле шї франко ла едїторъл пьмеле шї характереле домнїлор пренътърандїї шїнкаїанї, шї лесїкопалнїчї, аша прекьт стащ еї атьзї, кьрат шї алес дескрїсе. Бзда дн 6. Октомврие 1847.

ПББЛКАРЕ.

Graul Roman томъ ал Плеа акьт прьс-път ешїнд де сьв теаск, пофїторїлор де ал авеа се рекотъндъ а шїл кьдїга дн Арад дела автор шї дела венъторїлъ де кьрцї Bettelheim, дн Лїпова дела D. дьвьдеторїс Іоан Хадег, дн Льгож дела D. дьвьд. Іїе Мїеско, дн фабрїкъл Темешорїї дела реверендъл D. Стефан Іїев, шї дн Opadia mare дела дїр. локалнїк Нїколае Жїга; асеменеа се фаче кьпоскьт прекьт: Methodul Educatiei векїлор, Modul Crescerii ромънїлор де акьт, шї Versurile feliurite се тескзеск, шї дн скьрт тїмп вор ведеа льмїна, — каре опере їарьшї сьв кредїтъл пьмїдїлор опорадї домнї вор фї афлъторе; че ашїждереа кь пьмїтъл предъ се вор пьтеа кьпъта.

Бзда, 1. Октомвр. 1847.

Moїсі Бота.